

Nr 67.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1948/49 till stipendier för blivande distriktstandläkare m. fl.

(3:e avd.)

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under elfte huvudtiteln, punkt 87, framlagt preliminärt förslag i ämnet har Kungl. Maj:t i propositionen nr 79, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 20 februari 1948, föreslagit riksdagen att till Stipendier för blivande distriktstandläkare m. fl. för budgetåret 1948/49 under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

Alltsedan år 1943 ha särskilda åtgärder ansetts påkallade i syfte att tillgodose behovet av tandläkare inom folktandvården. Genom *lagen den 30 juni 1943 (nr 467) om viss begränsning av legitimation som tandläkare* infördes befogenhet för medicinalstyrelsen att, därest tandläkare icke äro att tillgå för tjänstgöring inom folktandvården, vid meddelande av legitimation som tandläkare begränsa legitimationen att avse allenast rätt att utöva tandläkaryrket såsom innehavare av eller vikarie å tjänst inom folktandvården. Dylik begränsning må dock ej gälla längre än till dess sökanden fullgjort tjänstgöring inom folktandvården under ett år. Tandläkare, för vilken legitimationen är på nu nämnt sätt begränsad, äger vid uppehållande av tjänst inom folktandvården åtnjuta de förmåner, som utgå till distriktstandläkare inom det tandvårdsdistrikt vartill tjänsten hör.

Lagen gällde ursprungligen för tiden t. o. m. september 1946. Den erhöll emellertid fortsatt giltighet t. o. m. den 30 september 1948 genom lag den 7 juni 1946 (nr 244).

Enligt *kungörelsen den 29 juli 1943 (nr 645) om stipendier för blivande distriktstandläkare m. fl.* — sådan den lyder enligt kungörelse den 30 juni 1947 (nr 435) — kan studerande vid tandläkarinstitut av medicinalstyrelsen tilldelas stipendium å 1 000 kronor årligen under högst fem år på villkor bl. a., att han förbinder sig att efter det han vunnit legitimation, som icke är begränsad enligt 1943 års lag, tjänstgöra inom folktandvården under samma antal år som stipendium innehafts. Fullgöres icke dylik tjänstgöring eller fullföljas icke studierna till tandläkarexamen, skola uppburna stipendiebelopp jämte ränta därå återbetalas, såvida ej i särskild ordning medgives befrielse därifrån.

Pröpositionen avser frågan angående tillgodoseende av behovet av tandläkare inom folktandvården. Det föreslås att för budgetåret 1948/49 under elfte huvudtiteln till Stipendier för blivande tandläkare m. fl. anvisas ett förslagsanslag av 250 000 kronor. Lagen den 30 juni 1943 (nr 467) om viss begränsning av legitimation som tandläkare, vilken lag gäller t. o. m. den 30 september 1948, föreslås icke få fortsatt giltighet efter sistnämnda dag.

Utskottet. Departementschefen har erinrat om de principiella betänkligheter, som redan vid tillkomsten av 1943 års lag yppades mot en lagstiftning av denna natur. Med hänsyn till utfästelser avgivna av bland andra Sveriges akademikers centralorganisation och Sveriges tandläkarförbund av innebörd att tandläkare på frivillighetens väg skola stå till förfogande för tjänstgöring i folktandvården i samma utsträckning som om lagen erhållit fortsatt giltighet under ett år, har departementschefen ansett, att en förlängning av lagen nu kan undvaras. Departementschefen har därvid räknat med att tandläkarnas organisationer skola medverka till att erforderligt antal tandläkare i fortsättningen kommer att stå till förfogande för att tjänstgöra inom folktandvården.

Utskottet delar departementschefens uppfattning, att lagen med hänsyn till nämnda utfästelser ej nu bör förlängas. Utskottet förutsätter, att de av organisationerna givna utfästelserna komma att bidra till en gynnsam inställning till folktandvården från tandläkarnas sida.

Den med stipendierna förenade tjänstgöringsskyldigheten inom folktandvården avses skola fullgöras efter och i anslutning till den tjänstgöring, som sålunda skall frivilligt utföras. Stipendiernas belopp föreslås höjt från 1 000 kronor till 2 000 kronor. Utskottet tillstyrker även detta förslag, då höjningen synes nödvändig för att säkerställa rekrytering av tandläkare till folktandvården.

Kungl. Maj:ts förslag har ej heller i övrigt givit anledning till erinran från utskottets sida.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Stipendier för blivande distriktstandläkare m. fl.* för budgetåret 1948/49 under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

Stockholm den 20 april 1948.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Lindström, Gränebo, Karl Andersson, Mannerskantz, Heiding, Gustaf Iwar Anderson, Gillström, fröken Andersson och herr Ohlon; samt

från a n d r a kammaren: herrar Eriksson i Stockholm, Andersson i Malmö, Mårtensson, Lindholm, Pettersson i Dahl, fru Alvé, herrar Boman i Kieryd, Åkerström, Holmström, Persson i Vinberg, Johansson i Mysinge och Birke.